

Správa o činnosti pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.2.1 Zvýšiť kvalitu odborného vzdelávania a prípravy reflektujúc potreby trhu práce
3. Prijímateľ	Súkromná stredná odborná škola podnikania
4. Názov projektu	Zvýšenie kvality odborného vzdelávania a prípravy na Súkromnej strednej odbornej škole podnikania Zvolen
5. Kód projektu ITMS2014+	312011Z833
6. Názov pedagogického klubu	Komunikácia - základný prostriedok sebarealizácie jednotlivca
7. Dátum stretnutia pedagogického klubu	06. 03. 2023
8. Miesto stretnutia pedagogického klubu	Budova školy-miestnosť odbornej prípravy
9. Meno koordinátora pedagogického klubu	Mgr. Ivan Szilvási
10. Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	www.skolapodnikania.sk

11. Manažérske zhrnutie:

klúčové slová

- Vyučovacia metóda – Riešenie problémovej situácie
- Inovatívne metódy vo vyučovacej hodine
- Výmena skúseností, nápadov, využitie v praxi

krátka anotácia

Pedagogický klub –na stretnutí členovia klubu riešili problematiku vyučovacej metódy – Riešenie problémovej situácie – návrhy a spôsoby inovatívneho spôsobu vyučovania.

12. Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:

Problémová situácia

Problémová situácia je určená vzťahom medzi tým, čo je v ňom dané implicitne (čo objektívne existuje, ale nie je poznané) a medzi tým, čo je určené explicitne (v podobe určenia úlohy, inštrukcie, ...). Problémová úloha obsahuje okrem známeho aj niečo neznáme, čo spôsobuje žiakovi ťažkosti pri plnení tejto úlohy. Problémová situácia podnecuje žiaka k prekonávaniu ťažkostí, vzbudzuje v ňom potrebu poznávať, túžba po poznaní niečoho neznámeho, aktivuje jeho myslenie a jeho konanie. Problémová situácia (fyzika) charakterizujú tieto znaky:

- (a) situácia, ktorá ľahko upúta pozornosť žiakov, motivuje a zaktivuje ich ku riešeniu
- (b) problémová situácia musí obsahovať okrem známych prvkov aj nejakú ťažkosť, ktorú žiak na základe svojich vedomostí a skúseností môže sám vyriešiť
- (c) problém jeho riešenia musí zodpovedať rozumovej, skúsenostnej i operačnej úrovni žiakov
- (d) vyriešením problému žiak získa nové poznatky

Podľa Maťuškina je problémová situácia istá forma vzájomného pôsobenia subjektu a objektu. Charakterizuje ju istý psychický stav riešiteľa problému. Tento stav sa dostaví v procese riešenia problému. Problémová situácia má dve zložky:

- (a) obsahovú (predmetovú)
- (b) osobnostnú (motivačnú)

Vyjadruje nielen požiadavky učiteľa, ale aj záujmy, túžby, potreby, a možnosti žiakov.

Funkcie problémovej situácie vo vyučovaní:

- (a) upútava pozornosť žiaka na zadanie, vzbudzuje v ňom záujem
- (b) vytvára u žiaka problém poznávacej povahy
- (c) vytvára napätie medzi vznikajúcou potrebou poznávať a nemožnosťou ju uspokojiť pomocou poznatkov a vedomostí, ktoré si žiak dovtedy osvojil.
- (d) pomáha žiakovi nájsť v problémovom zadaní problém, pochopiť jeho podstatu a hľadať cesty riešenia
- (e) ukazuje žiakovi smer najracionálnejšieho východiska z problémovej situácie.

Základné typy problémových situácií podľa Maťuškina :

- (a) problémová situácia s neznámou v oblasti cieľa úkonu (cieľom úkonu je nájsť nové súvislosti, získať nový poznatok) – väčšinou teoretické.
- (b) problémová situácia s neznámou v oblasti spôsobu úkonu (cieľ je známy, neznámy je spôsob uskutočnenia úkonu)
- (c) problémová situácia s neznámou v oblasti podmienok úkonu (ak si žiak osvojil princíp a spôsob splnenia úkonu, ale ešte ho nedokáže vykonávať za každých podmienok)

Tieto tri typy problémových situácií sa ešte dajú deliť podľa stupňa obtiažnosti.

Problémové úlohy, problémové otázky, ale aj iné zadania problémovej povahy môže učiteľ predkladať žiakom rôznymi spôsobmi: ústne, písomne, graficky, experimentálne, premietnutím časti filmu, ... Spôsob zadania problémovej úlohy, navodenie problémovej situácie závisí na ciele, na obsahu preberaného učiva a na možnostiach žiakov. Podmienkou vzniku problémovej situácie sú okrem iného aj (intelektuálne schopnosti žiakov), možnosti žiakov, ich vedomosti a úroveň ich intelektuálnych schopností. Príliš ťažká, ale ani príliš ľahká úloha problémovú situáciu nevyvolá. *Príprava problémovej situácie* závisí na učive, vekových a individuálnych zvláštnostiach žiakov, ich pripravenosti na riešenie problémov a zbehlosti učiteľa v organizácii problémového vyučovania. Existuje niekoľko spôsobov prípravy problémových situácií:

- (a) uvedenie žiaka do situácie, v ktorej sa stretávajú s javmi alebo faktami, ktoré vyžadujú teoretické vysvetlenie
- (b) využívanie učebných situácií a situácií z denného života vznikajúcich pri plnení praktických úloh
- (c) zadanie problémových úloh na vysvetlenie javu alebo vyhľadanie jeho praktickej aplikácie
- (d) podnecovanie žiakov k analýze skutočností a javov, ktoré sú v rozpore s ich doterajšími vedomosťami a skúsenosťami
- (e) tvorba hypotéz, formulácia záverov a ich experimentálne overenie
- (f) podnecovanie žiakov k porovnávaniu javov, faktov pravidiel, dôsledkov k objavovaniu ich súhlasných a rozdielných stránok
- (g) vedenie žiakov k predbežnému zovšeobecneniu faktov
- (h) zoznámenie žiakov s faktami, ktoré sú na prvý pohľad nevysvetliteľné, ale v histórii fyziky viedli ku vzniku vedeckého problému.

Možnosti žiakov v triede nie sú rovnaké. Tá istá úloha u jednej skupiny žiakov problémovú situáciu vyvolá, ale u druhej nie, lebo je príliš nenáročná a u tretej skupiny problémovú situáciu nevyvolá lebo je náročná. Učiteľ si musí tiež uvedomiť, že určitá úloha môže v triede vyvolať problémovú situáciu len raz. Ak zadá ďalšiu úlohu rovnakého typu, potom táto úloha nebude pre žiakov problémová. Na precvičovanie učiva sa obyčajne používajú neproblémové úlohy. Ako sme už uviedli, učiteľ navodzuje problémovú situáciu zadávaním problémových úloh ústnou alebo písomnou formou, experimentom, premietnutím filmu alebo iným vhodným spôsobom. Žiak sa vždy pokúša riešiť úlohu najskôr známymi spôsobmi. Keď sa presvedčí o ich nevhodnosti, vznikajú u neho problémy, ktoré vyústia do problémovej situácie. Samostatná myšlienková činnosť žiaka začína pri analýze problémovej situácie, pri oddeľovaní známeho a neznámeho v problémovej úlohe, pri hľadaní podstaty problému, ktorý mu bráni úlohu splniť. Analýza problémovej situácie je zložitý pedagogicko-psychologický jav, ktorého priebeh nie je možné u jednotlivých žiakov pri vyučovaní sledovať. O myšlienkovú činnosť žiakov môže učiteľ usudzovať podľa vonkajších emocionálnych prejavov, ako sú sústredenosť, údiv, spokojnosť alebo nespokojnosť, radosť alebo sklamanie, ale hlavne zvedavosť. Zvedavosť sa prejavuje v otázkach, ktoré dávajú žiaci učiteľovi. Položené otázky môžu signalizovať, že žiak situáciu doposiaľ neanalyzoval a nenachádza z nej východisko, že analýza situácie ho neprivedla k poznaniu, čo treba poznať a preto nemôže problém samostatne formulovať. Alebo, že žiak situáciu správne analyzoval, sformuloval problém, ale ešte nepozná cestu na jeho vyriešenie. Je dôležité, aby v tejto etape učiteľ sledoval a usmerňoval prácu žiakov.

13. Závěry a doporučení:

Členovia klubu sa venovali metóde Riešenie problémovej situácie, táto metóda vyžaduje dôslednú prípravu učiteľa a naštudovanie si metodiky a odbornej literatúry.

14. Vypracoval (meno, priezvisko)	Mgr. Ivan Szilvási
15. Dátum	06. 03. 2023
16. Podpis	
17. Schválil (meno, priezvisko)	PaedDr. FAVORIGIUM
18. Dátum	06. 03. 2023
19. Podpis	

Príloha:

Prezenčná listina zo stretnutia pedagogického klubu